

Landbruks- og matdepartementet

Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Oslo 26.04.2023

Innspill til dyrevelferdsmelding

Stiftelsen Norsk Mat er svært positive til arbeidet som legges ned i ny dyrevelferdsmelding. Departementet har den 31.03.2023 bedt om innspill til beskrivelse av dagens dyrehold for produksjonsdyrene storfe, svin, småfe og fjørfe. Stiftelsen Norsk Mat ønsker i denne sammenheng å understreke viktigheten av at næringens egne verktøy for kompetanse og kvalitetssikring knyttet til dyrehold kommer frem i en ny dyrevelferdsmelding. Stiftelsen kjenner ikke tenkt struktur i ny melding, men savner et kapittel om dette i meldingen fra 2002.

Av disse verktøyene driftes Kvalitetssystemet i Landbruket, KSL, av Stiftelsen Norsk Mat. KSL består av en standard fordelt på en rekke generelle og produksjonsspesifikke sjekklister samt et datasystem som muliggjør oppfølging og gjennomføring av egenrevisjoner og eksterne revisjoner, samt formidler status til varemottaker og tilsynsmyndighet. Stiftelsen Norsk Mat administrerer også eksterne revisjonsordningen og oppfølging av avvik. KSL standarden er anerkjent som nasjonal bransjestandard av Arbeidstilsynet og Mattilsynet.

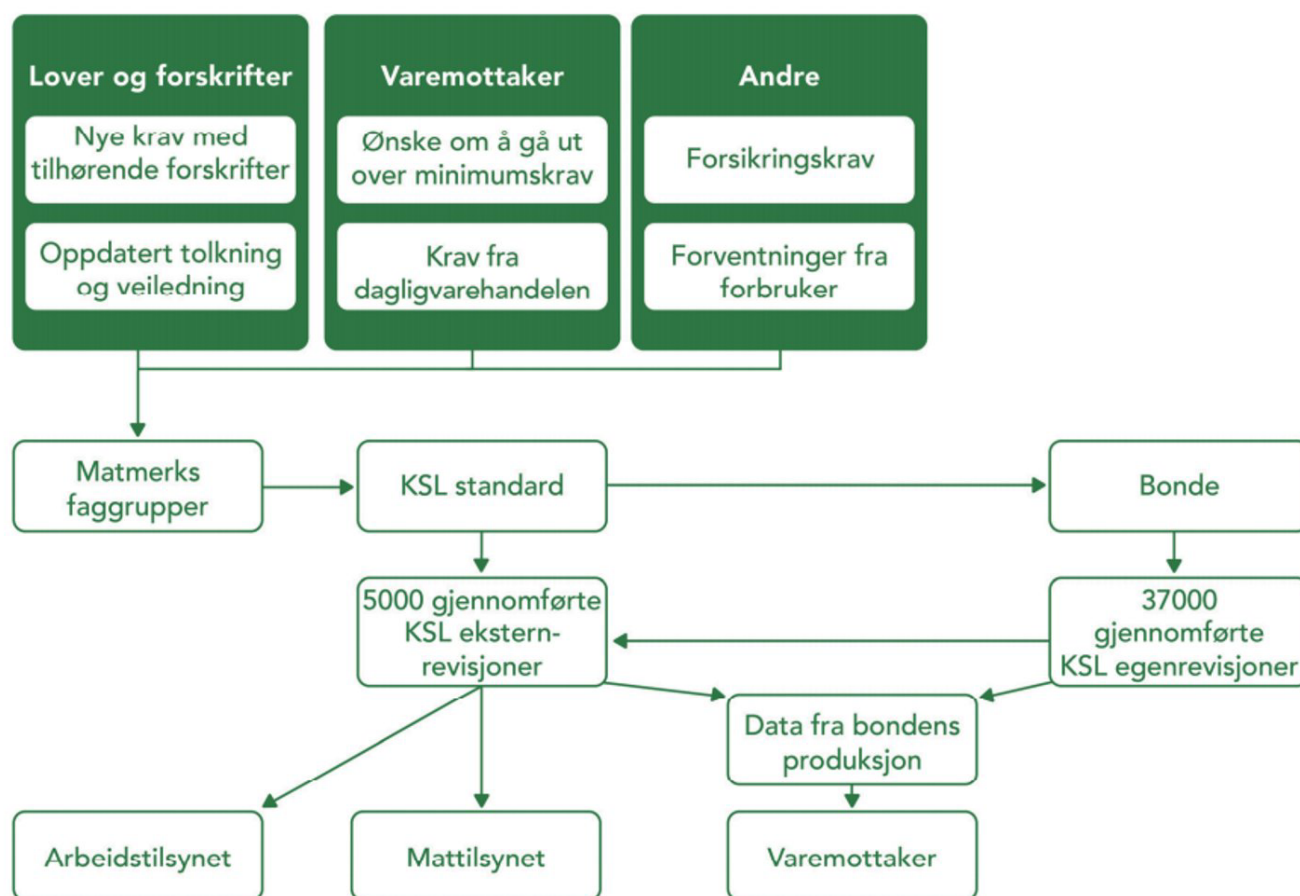
I standarden finnes produksjonsspesifikke sjekklister for alle dyrearter nevnt i gjeldende høring. I tillegg finnes det overordnede sjekklister for generelle krav til gården og HMS. I sjekklistene formidles gjeldende lovkrav og bransjekrav på en oversiktlig måte for produsent, inkludert utfyllende veiledere. På denne måten kan den enkelte produsent sikre og dokumentere at gårdens drift er i tråd med gjeldende kravsett til næringen. KSL er et essensielt verktøy for å årlig synliggjøre endrede og nye krav til produsentene, og bidrar aktivt til en risikobasert oppfølging av næringen.

Endringer og arbeid med sjekklistene forankres gjennom faggruppene: Planter- miljø og -ressursforvaltning, HMS og Husdyr der både næring, Faglagene og myndigheter er representert. Etterlevelsen av standarden gjøres gjennom egenrevisjoner og sikres med eksterne revisjoner. Totaliteten gir grunnlag for et kontinuerlig kvalitetsarbeid og kompetanseheving innen Norsk Landbruk.

Stiftelsen Norsk Mat foreslår med bakgrunn i dette at ny dyrevelferdsmelding inneholder et eget kapittel som beskriver næringens egne kvalitetssystemer. Paragrafen bør inneholde en beskrivelse av KSL, dyrevelferdsprogrammene og husdyrkontrollene samt en beskrivelse av hvordan disse systemene samhandler inn mot hverandre, varemottakere og tilsynsmyndigheter. Med andre ord sikre at dyrevelferdsmeldingen blir et levende dokument for hele næringen, og at den etterleves på en god måte på det enkelte gårdsbruk.

Forslag til kapittel: Oppfølging av dyrevelferdsmeldingen gjennom næringens og myndighetenes systemer for kvalitet- og kompetanseheving

Stiftelsen Norsk Mat synliggjør med dette KSLs rolle i å sikre at dyrevelferdsmeldingen blir et levende dokument. Stiftelsen oppfordrer til å innhente lignende dokumentasjon fra næringens øvrige fagsystemer, dyrevelferdsprogram og tilsynsmyndigheter. En ny dyrevelferdsmelding bør vektlegge samhandling mellom disse systemer og strukturer.

Figur 1: Viser hvordan KSL kan bidra til en levende dyrevelferdsmelding. Tilsvarende er det viktig å få frem modeller for dyrevelferdsprogram, DHP og husdyrkontrollene og disses samspill med KSL og tilsynsmyndigheter. Diagrammet er hentet fra Agri Analyse: Rapport 8-2019: Norsk Husdyrhold, regler og rammeverk i en tillitsbasert modell.

Generelt om KSL

KSL er bondens eget kvalitetssystem. Norske bønder gjennomfører årlig egenrevisjon gjennom KSL. I tillegg utføres det ca. 6000 eksterne-revisjoner årlig. Ved eksterne-revisjon vil en uavhengig revisor på oppdrag for Stiftelsen Norsk Mat stå for gjennomføring av revisjonen sammen med produsenten. I 2022 satte norske bønder 29 997 egne avvik, og lukket 19 716 av dem. Tilsvarende satte revisorene i snitt 4,2 avvik per eksterne-revisjon under de 5728 eksterne-revisjonene som ble gjennomført.

KSLs ulike standarder/sjekklistene revideres årlig. De konkrete spørsmålene retter oppmerksomheten mot områder som det av ulike grunner vurderes å være viktig eksplisitt fokus på. Bak disse prioriteringene kan det ligge endringer i formelle krav, kjente utfordringer med etterlevelsen av kravet over tid eller andre forhold. I sum dekker standardene alle relevante offentlige krav: Hold forskriftene i de ulike produksjonene, bransjekrav, samt krav som går utover offentlige krav.

Bransjeavtalene forankrer KSL og setter krav til Gyldig KSL for levering av varer uten konsekvens for produsent (trekk eller mottaksstopp).

Krav til Gyldig KSL er:

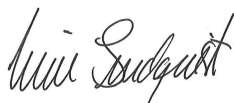
- Gjennomført egenrevisjon
- At produsent tar imot revisor for eksternevisjon
- At produsent lukker avvik satt under eksternevisjon innen frist
- Grønn dyrevelferdsprogram status (DVP status)

For å få grønn DVP status må du som produsent ha fulgt opp og sikret rådgivende besøk av veterinær innen de frister som er satt for din produksjon. Du må også lukke eventuelle avvik veterinær har satt under besøket innen frist.

Nyt Norge merket (med en forbrukerkjennskap på 94%) setter krav til Gyldig KSL for bruk av merket. Mattilsynet og Arbeidstilsynet anerkjenner KSL som nasjonal bransjestandard for landbruket.

Stiftelsen Norsk Mat stiller seg gjerne til disposisjon for departementet i samarbeid med de aktuelle aktørene i næringen for å utforme et slikt kapittel.

Vennlig hilsen
Stiftelsen Norsk Mat

Nina Sundqvist
Administrerende direktør